

בדיוק מה שחיפשת

להתחברות לשירות ו/או לקבלת מנוי להתנסות - מחלקת מכירות : 03-5680888

גיליון מס' 2067 יום ד' 22 ביוני 2016 □ למנויים בלבד

- משפט פלילי/העליון הקל בעונשו של ערן מלכה /עליון..... 1
- מזיקין/נדחתה תביעת רשלנות נגד בי"ח רמב"ם והכללית /מחוזי..... 3
- סדר דין אזרחי/פשרה בעניין הצבת שלטי מידע בתחנות אוטובוס /מחוזי... 4
- מזיקין/דחיית תביעה בטענה לפגיעה עצבית בדירה בנייתוח /שלום..... 5
- משפט מנהלי/בג"ץ דחה עתירות נגד הריסת בתי שני מחבלים /עליון..... 6
- משפט פלילי/דחיית ערעורו של מורשע בהתעללות באשתו וילדיו /עליון... 7
- קנין רוחני/הכרעה בעניין תוקף צו הארכת פטנט לתכשיר רפואי /עליון..... 8
- משפט מנהלי/ בוטלה הוראת שעה של השב"ס /עליון..... 9
- חוזים/ מוצאי גופתו של החייל מג'די חלבי לא יקבלו פרס כספי /מחוזי..... 10
- מזיקין/שחקן נבחרת ישראל לטניס-שולחן נכים יפצה על לשון הרע /שלום..... 11
- משפט פלילי/הורשע לאחר ששיסוף את גרונו של מעסיקו /מחוזי..... 12
- משפט פלילי/הורשע ברצח חברו שחשד כי התלונן עליו/מחוזי..... 13

עורכים: צוות דינים ועוד □ מו"ל: חב' חשבים – HPS □ ביצוע גרפי: אינה דוברין

משפט פלילי/העליון הפחית שנה ממאסרו של ערן מלכה, שהורשע בעבירות שוחד ומרמה בפרשת רונאל פישר/עליון

ע"פ 7470/15 ערן מלכה נ' מדינת ישראל

רציו: בית המשפט העליון קיבל חלקית את ערעורו של רפי"ק לשעבר ערן מלכה, קצין המשטרה שהורשע בהעברת מידע משטרתי סודי ורגיש לעורך הדין רונאל פישר, אשר השתמש בו על מנת לקבל כספים מחשודים ועדים. בדעת רוב קבעו השופטים זילברטל ודנציגר כי יש מקום להפחית שנה מ-8 שנות המאסר שנגזרו על מלכה, וזאת בשל שגגה שנפלה בבית המשפט המחוזי בכל הנוגע לעובדות כתב האישום שבו הורשע מלכה לפי הודאתו וכן הבעת החרטה מצדו ושיתוף הפעולה עם הרשויות. השופט מזוז בדעת מיעוט סבר כי אין הצדקה להתערב בעונש. ■

עובדות וטענות:

ב המערער, קצין המשטרה לשעבר ערן מלכה, הורשע בבית המשפט המחוזי על-פי הודאתו בהסדר טיעון באחד-עשר אישומים שעניינם עבירות של גילוי בהפרת חובה, מרמה והפרת אמונים, הוצאת מסמך ממשמורת, שיבוש מהלכי משפט, לקיחת שוחד וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. על פי עובדות כתב האישום, שימש מלכה כראש צוות ביחידה הארצית למאבק בפשיעה הכלכלית, המהווה חלק מיחידת להב 433 שתפקידה לבצע חקירות רגישות בתחומי פשיעה כלכלית חמורה ואנשיה נחשפים למידע מודיעיני רגיש. בחודש מאי 2012 הכיר מלכה את עורך הדין רונאל פישר וחלק עמו סודות של חקירות רגישות ביחידת להב 433 אליהן נחשף מתוקף תפקידו, ולא בחל בשיבוש חקירות סמויות ומכירת מידע תמורת כסף תוך פגיעה בערכי המשטרה. כדרך ושיטת פעולה סוכם כי מלכה יעביר לפישר חומרים הנוגעים לעבודתו במשטרה ובהם מידע מחקירות

סמויות וגלויות; מידע מודיעיני; נוסחי שאלות מתוך חקירות עתידיות; התראות לגבי מעצרים צפויים והתראות לגבי מועדים בהם חקירות סמויות הופכות לגלויות. בנוסף, העביר מלכה לפישר מידע חסוי במסגרת פגישות ובאמצעות הודעות ווטסאפ והשניים תאמו ביניהם פניות של פישר למעורבים שונים

בחקירות, בין כחשודים ובין כעדים. לאחר יצירת הקשר נהג פישר להיפגש עם חשודים או עדים, להרשימם בבקאותו ברי החקירה, לגייסם כלקוחות ולנקוב בשכר טרחה מופקע על סמך מצגים שיצר לגבי רמת נגישותו לחקירת המשטרה ולכוחו להשפיע עליה ולסייע ללקוחותיו באמצעות גורם פנים משטרה.

באמצעות השיטה הביאו מלכה ופישר לפגיעה בחקירות ובמאמצי היחידות החוקרות לאיסוף ראיות בתיקים מורכבים או בשיבוש מהלכי משפט, ועשו רווחים אותם חלקו ביניהם. בחודש יוני 2015 נחתם הסדר טיעון עם מלכה, בעקבותיו הורשע ונידון ל-8 שנות מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים. מכאן הערעור.

דיון משפטי:

כב' השופט צ' זילברטל קבע כי דין הערעור להתקבל חלקית. בפתח הדברים הזכיר זילברטל את ההלכה הידועה בדבר אי התערבותה של ערכאת הערעור בעונש שהושת ע"י הערכאה הדיונית, אלא בנסיבות חריגות או כאשר חלה סטייה ברורה ממדיניות הענישה הראויה. עם זאת, לדעת השופט המקרה דנן מעלה טעם ממשי המצריך תיקונו של גזר הדין, הנעוץ בכך שבית המשפט המחוזי התבסס על נוסח כתב אישום שלא בעובדותיו הורשע מלכה. לפיכך, יש לקבל את טענתו כי יש בקטעים אלה

כדי לשוות למעשיו חומרה העולה על חומרת המעשים המתוארים בכתב האישום שבעובדותיו הודה.

טעם נוסף המחזק את המסקנה בדבר הצורך להקל בעונש ראה השופט בהתנהלותו של מלכה מאז החל לשתף פעולה עם הרשויות. כך, צוין, מלכה הביע חרטה והוכיח זאת בכך שסייע בחשיפת מידע על מעשיו ועל מעשיהם של אחרים ובהסכמתו להודות במעשים שיוחסו לו באופן שחסך עלויות חקירה ומשפט. כמו כן, למרות שבית המשפט המחוזי כבר הביא בין שיקוליו את תרומתו של מלכה לקידום החקירה וההליך עת שקבע את העונש ההולם בתוך מתחם הענישה, נראה שהתוצאה שהתקבלה משקפת ביטוי מעט מוגבל של ההתחשבות בשיקול זה. לדעת זילברטל, מי שחטא אמור לשאת בתוצאות מעשיו, אלא בהינתן קיומה של העבירה כמעשה עשוי יש מקום לבטא בתוצאה העונשית את עובדת שיתוף הפעולה של העבריין עם גורמי החוק לאחר שנתפס בקלקלתו, גם בתקווה שיהא בכך לעודד אחרים לנהוג באותה הדרך. עם זאת, מעבר לכך אין ממש בטענה כי לא ניתן משקל ליתר הנסיבות לקולא הקשורות בביצוע העבירה.

באשר לטענת מלכה כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שביסס את מתחם העונש על חלוקת המעשים המיוחסים לו לשלושה אירועים נפרדים ולא בחן אותם כאירוע יחיד, קבע זילברטל כי החלוקה שנעשתה, המתבססת על סוגי העבירות שנעברו בכל אחד מהאישומים, הייתה סבירה ואינה מחייבת התערבות ודיון. לבסוף דחה השופט זילברטל גם שאר הטענות שהעלה מלכה, בשים לב לכך שהפרשה שזכתה לכינוי "פרשת רונאל פישר" בולטת בחומרתה בכל הנוגע לשחיתות עובדי ציבור, בפרט מצד גורמי אכיפה האמורים להילחם בה. הוזכר, כי מלכה מילא תפקיד בכיר ביחידה משטרתית מובחרת, מעל באמון הציבור בשעה שמסר מידע רגיש אשר ידע כי יתגלגל לידיהם של חשודים בפלילים בתמורה לדמי שוחד, וגרם במעשיו נזק לא רק לחקירות שנערכו נגד אותם חשודים אלא גם לחקירות עתידיות ולתפקודה של מערכת אכיפת החוק בכלל. כמו כן, הגם שלא היה היוזם העיקרי של התכנית העבריינית, חלקו בה לא היה שולי כל עיקר כמו גם חלקו בשלל שהושג בתמורה למידע. לפיכך, בשקלול הנסיבות סבר זילברטל כי אין לקבל את הטענה שבית המשפט המחוזי סטה ממדיניות הענישה הנוהגת ואין לקבל את טענת מלכה כי נדרש היה לחרוג לקולא ממתחם הענישה משיקולי שיקום. נוכח האמור, קבע זילברטל כי יש להפחית שנה

מעונשו של מלכה כך שירצה שבע שנות מאסר בפועל במקום שמונה.

למסקנה זו הצטרף השופט דנציגר, אשר הוסיף כי העבירות שביצע מלכה כחוקר בכיר ביחידה משטרתית המהווה את "חוד החנית" במאבק בפשיעה הכלכלית, תוך ניצול תפקידו ומעמדו, גורמות לפגיעה קשה באמון הציבור במשטרת ישראל, והן מרקיבות את היסודות שעליהם מושתתת מערכת אכיפת החוק – יסודות של שקיפות ואמת, ושל שירות הציבור באופן מקצועי ונטול פניות. משכך, הצורך בהטלת ענישה מחמירה וממשית בנסיבות אלה, הוא הכרחי ולא ניתן להפריז בחשיבותו. עם זאת, הסכים עם השופט זילברטל כי לא ניתן להתעלם מהטעמים שמנה ובמרכזם השגה שנפלה בגזר הדין בעניין סעיפי האישום המדויקים והנכונים.

מנגד, השופט מזוז סבר בדעת מיעוט כי היה מקום להותיר את העונש על כנו. לשיטתו, למרות שאכן נפלה שגה בגזר הדין אין בכך כדי להצדיק את ההתערבות בעונש שהוטל שכן ההבדלים בין שני נוסחי כתב האישום בהתייחס למלכה היו שוליים. לדבריו, מדובר בתוספת עבירה אחת של ניסיון לקבלת שוחד בעוד מלכה הורשע בלא פחות מארבעים עבירות. לפיכך, בהסתכלות כוללת על מכלול כתב האישום והעבירות בהן הורשע מלכה לפי הודאתו, קשה לדעת מזוז לראות בפערים השוליים האמורים כבעלי משקל כלשהו בקביעת עונשו. בכל הנוגע לחרטה שהביע מלכה ושיתוף הפעולה שלו עם הרשויות, סבר מזוז כי גם נימוק זה אינו מצדיק התערבות בעונש, ולו מן הטעם שבית המשפט המחוזי הביא שיקול זה בין שיקוליו ואף נתן לו משקל ממשי כאשר למרות החומרה המופלגת של העבירות בהן הורשע מלכה, לא גזר את עונשו ברף העליון של המתחם. לסיכום סבר מזוז כי המקרה דגן אינו נמנה עם המקרים החריגים בהן קיימת הצדקה להתערבות ערכאת הערעור בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית. ■

הערעור התקבל חלקית בדעת רוב.

ניתן ביום 15.6.16 ע"י כב' הש' צ' זילברטל, כב' הש' י' דנציגר, כב' הש' מ' מזוז (עליון)

ב"כ המערער: עו"ד דרור ארד-אילון; עו"ד יניב שגב; עו"ד גיא זאבי, עו"ד חן אשואל
ב"כ המשיבה: עו"ד אריה פטר, עו"ד קרן אלטמן

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

נזיקין/נדחתה תביעת צעירה שטענה כי רשלנות בי"ח רמב"ם וקופ"ח כללית גרמה ללידתה המוקדמת/מחוזי

ת"א 799-09 פלונית נ' משרד הבריאות ואח'

נקבע כי על פי הסטנדרט הרפואי הסביר אשר נהג בשנת 1984, לא היה כל נוהל או חובה לבצע בדיקה לדנית במהלך מעקב ההיריון. מעבר לכך, נקבע כי ככל שניתן היה לבסס דבר קיומה של רשלנות בהיעדר ביצוע הבדיקה הלדנית ואי אבחון מצב של אי ספיקת צוואר הרחם כנטען, לא היה בכך כדי לסייע לתובעת, לנוכח היעדרו של קשר סיבתי בין הרשלנות הנטענת, ללידה המוקדמת ולנזק הנטען. לנוכח האמור לעיל נקבע כי התובעת לא הרימה את הנטל להוכיח כי במסגרת הפרקטיקה הרפואית הסבירה והמקובלת בזמנים הרלוונטיים לתביעה, הייתה חובה או נוהל אשר חייבו ביצוע בדיקה לדנית כחלק ממעקב ההיריון. כן נקבע כי התובעת לא הרימה את הנטל להוכיח במאזן ההסתברויות, כי אם התובעת סבלה ממצב של אי ספיקה של צוואר הרחם, בניגוד לשלל טענותיה בעניין זה. בנוסף, נקבע כי בהינתן קיומו של חשד לזיהום רחמי, ממילא לא מומלץ היה, על פי סטנדרט רפואי סביר, לבצע תפירה של צוואר הרחם, באופן השולל קיומו של קשר סיבתי בין אי תפירת צוואר הרחם הנטענת לנזק הנטען. אשר על כן, תביעת התובעת בטענה להתרשלנות קופת החולים נדחתה.

באשר לטענות התובעת כלפי המדינה, ביסוד טענות התובעת עמדה ההנחה כי אם התובעת התקבלה לבית החולים בשבוע 23. אלא, כך נקבע, שמהראיות ומהעדויות עלה כי בזמן אמת לא הייתה וודאות לגבי גיל ההיריון, כי לא ניתן היה לבצע בבית החולים תיארוך מדויק של גיל ההיריון וכי בעת הקבלה לבית החולים לכל הפחות, המדובר היה בעובר אשר השלים כמעט 24 שבועות. נקבע כי משהוכח כי בית החולים היה מודע לספק הנוגע לגיל ההיריון כבר למחרת יום האשפוז, נותק הקשר הסיבתי בין הרשלנות המיוחסת לקופת החולים באשר לאי התיעוד במכתב ההפנייה של אי ההתאמה הנוגעת לגיל ההיריון לנזק הנטען. בנוסף, נקבע כי התובעת לא הרימה את הנטל להוכיח כי הימנעות מהטיפול הייתה מונעת בהכרח את לידתה ושוללת כל סיכוי להישרדותה או כי לא הייתה סובלת מסיבוכים קשים יותר. משכך, החלופות הנטענות בדמות גרימת צירים ויילוד מתוך הבנה, לכאורה, כי ליילוד אין סיכוי לשרוד או מתן טיפול שמרני ומעקב ומונחה בבית החולים אינן תואמות לפרקטיקה רפואית מקובלת. נקבע כי בהינתן הספק הסביר באשר לגיל ההיריון והאינדיקציות השונות כי המדובר היה בעובר בר חיות, לרבות הערכת משקל העובר בכ-900 גרם, לא נפל דופי בהתנהלות רופאי בית החולים והטיפול הרפואי אשר הוענק לאם התובעת בבית החולים תאם את הסטנדרט הרפואי המקובל במצבים כגון זה. לנוכח כל האמור לעיל, נקבע כי התובעת לא הרימה את הנטל להוכיח הפרה של חובת הגילוי והיעדר הסכמה מדעת לטיפול, בין היתר, בהיעדר אופציות של ממש לטיפול בה. משכך, דין טענות התובעת לרשלנות, העדר הסכמה מדעת ותקיפה להידחות. לאור המסקנה בדבר היעדר רשלנות מצד המדינה וקופת החולים, נשמט הבסיס תחת טענתה הנוספת של התובעת הנוגעת להולדה בעוולה, שכן פיצוי בגין עילה זו כרוך בהתקיימות יסודות עוולת הרשלנות. ■

התביעה נדחתה. אין צו להוצאות.

ניתן ביום 7 ליוני 2016 ע"י כב' הש' עאטף עיילבוני (בית המשפט המחוזי נצרת)
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

רציו: ■ בית המשפט המחוזי דחה תביעת נזיקין שהגישה אישה כבת 30 הסובלת מבעיות רפואיות עקב לידתה כפגה, בטענה לרשלנות רופאי בית החולים רמב"ם וקופת חולים "כללית" אשר ליוו את היריון אמה. נקבע כי בהינתן הספק הסביר באשר לגיל ההיריון והאינדיקציות השונות כי המדובר היה בעובר בר חיות, לא נפל דופי בהתנהלות רופאי בית החולים והטיפול הרפואי אשר הוענק תאם את הסטנדרט הרפואי המקובל במצבים כגון זה. ■

עובדות וטענות:

התובעת היא ילידת שנת 1984. הנתבעת 1, מדינת ישראל- משרד הבריאות, הינה הבעלים והמפעילה של בית החולים "רמב"ם" בו נולדה התובעת. הנתבעת 2, קופת החולים "שירותי בריאות כללית", הינה קופת החולים בה התנהל מעקב ההיריון של אם התובעת. במרכז התביעה הטענה לנזקים אשר נגרמו לתובעת, לכאורה, בשל פגותה ולידתה המוקדמת. לטענת התובעת, אילו היו רופאי ביה"ח אשר ליוו את ההיריון ואת הלידה מטפלים בה על פי סטנדרט רפואי סביר, ניתן היה לאבחן את הצורך בקשירת צוואר הרחם של אם התובעת במועד, לעכב את לידת התובעת ולמנוע את הפגות ותוצאותיה הקשות. לחלופין, טענת התובעת, כי אילו היה ניתן להוריה הסבר מתאים אודות גילו הצעיר של העובר ומצבו, ניתן היה למנוע את לידתה ואת בואה לעולם.

טענתה המרכזית של התובעת הינה כי קופת החולים התרשלה בכך שבכל מעקב ההיריון שנערך לאם התובעת לא בוצעה בדיקה לדנית, בניגוד לנהלי משרד הבריאות. נטען כי אי ביצוע הבדיקה מנע את האבחון של צוואר הרחם. עוד נטען כי גורמי הסיכון ללידה מוקדמת לא נלקחו בחשבון במהלך מעקב ההיריון וכי לאורם, החובה לבצע בדיקה לדנית לבדיקת מצב צוואר הרחם הייתה חובה מוגברת. בנוסף, נטען כי היעדר הבדיקה גרם לתובעת לנזק ראייתי המעביר את נטל הבאת הראייה להוכיח כי ממצאי הבדיקה היו תקינים ואת נטל השכנוע אל כתפי קופת החולים.

טענתה העיקרית של התובעת כנגד המדינה היא כי רופאי בית החולים התרשלו ולא נהגו כרופאים סבירים כאשר לא הציגו להורי התובעת את אפשרויות הטיפול השונות הנובעות מגיל ההיריון הצעיר, שבוע 23, לכאורה 3 שבועות מתחת לגיל החיות בשנת 1984 אשר עמד לטענת התובעת על 26 שבועות. נטען כי קיים קשר סיבתי בין אי קבלת הסכמתה המודעת של אם התובעת לטיפול הרפואי שבוצע בה לבין נזקיה הנטענים, שהרי אילו היו הורי התובעת מודעים לאפשרויות שתיולד ילדה בשבוע 23, שלושה שבועות מתחת לגיל החיות באותה תקופה, האם הייתה מסרבת לקבל את הטיפול ובכך הייתה נמנעת לידתה. בנסיבות אלה, נטען כי על המדינה וקופת החולים לפצותה בגין הולדה בעוולה.

דיון משפטי:

כב' השופט ע' עיילבוני קבע כי לא ניתן היה בסטנדרט רפואי סביר בשנת 1984, למנוע את לידתה המוקדמת ואת נזקי פגותה הנטענים.

סדר דין אזרחי/פשרה ביצועית נגד מפעילות התחבורה הציבורית בישראל בנוגע להצבת שלטי מידע בתחנות/מחוזי

ת"צ 30466-02-12 אליהו חן ואח' נ' אגד בע"מ ואח'

עוד ציין בית המשפט כי משרד התחבורה עצמו סבר כי לאחר כניסת תיקון החוק לתוקף אין סיכוי למלא את חובותיו בסד הזמנים שנקבע, וכי עלו בעיות שלא נצפו קודם אשר הצריכו שיתוף פעולה בין המפעילות השונות. אלו מצדן, פירטו את הקשיים שעוררו ההנחיות ובהן העובדה שהן לא נתנו מענה לתחנות שבהן עוצר מספר רב של קווים המופעלים בידי מספר רב של מפעילות והתלות הנוצרת בין המפעילות כדי ליצור שלטים משותפים שביניהן אף ביקשו להקים גוף משותף מטעמן שירכז את הטיפול בשילוט ושאליו תזרמנה כספים. לפיכך, שוכנע בית המשפט כי ההנחיות שניתנו למפעילות תחילה לא היו בנות-ביצוע, מה גם שלא פורסמו באותו מועד ברשומות, ולכן בנסיבות העניין לא יהיה נכון להטיל עליהן חוב בפיצוי לציבור בשל האיחור במילוי אחר חובות החוק.

עוד התרשם בית המשפט כי בזכות שיתוף הפעולה בין המפעילות לבין משרד התחבורה, המידע שיוצג כעת לפני החברים בקבוצה יהיה טוב יותר. צוין, כי משרד התחבורה יפתח כלי טכנולוגי שיעדכן בשינויים בקווי תחבורה שונים, וכך תדע המפעילה הרלוונטית בזמן אמת על הצורך בהחלפת השלט, המידע יעודכן מהר יותר והשירות שיינתן לציבור הנוסעים ישתפר. כמו כן, בניגוד להנחיות הישנות לפיהן היה ניתן להציג מידע על שישה קווי תחבורה לכל היותר, בפורמט המעודכן ניתן להציג מידע על תשעה. זאת ועוד, מכיוון שבכל תחנה יכולות לפעול יותר ממפעילה אחת היה צורך בשיתוף פעולה בין המפעילות השונות, והוחלט על חלוקה לאזורים שכל מפעילה אחראית לכמה מהם. נוכח האמור, סבר בית המשפט כי אין צורך במינוי בודק.

לבסוף, התייחס בית המשפט להמלצות הצדדים ביחס לגמול ושכר הטרחה למבקשים ובאי כוחם, וציין כי יש לאשרם. לשיטתו, מדובר בסכומים סבירים בהתחשב בנושא שלו נודעת חשיבות ציבורית, ובשים לב לתועלת הגלומה בהליך ולזמן ולטרחה שהושקעו בניהולו. נוכח האמור, פסק בית המשפט למבקשים גמול בסך כולל של 56,000 ₪, ולבא-כוחם שכר טרחה בסך 390,000 ₪ בתוספת מע"מ כחוק. ■

ההסדר אושר.

ניתן ביום 6.6.16 ע"י כב' הש' ש' אלמגור (מחוזי ת"א)

ב"כ המבקשים: עו"ד יוחי גבע ועו"ד טל רכניץ
ב"כ המשיבה בת"צ 30466-02-12: עו"ד אלון קנטי
ב"כ המשיבות בת"צ 30494-02-12, ת"צ 30586-02-12, ת"צ 30732-02-12, ת"צ 30770-02-12 ו- ת"צ 30774-02-12: עו"ד חניטל בלינסון-נבון ועו"ד אמיר ויזר
ב"כ המשיבה בת"צ 30719-02-12: עו"ד אסף פריאל
ב"כ המשיבה בת"צ 30798-02-12: עו"ד עוז סאסי

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

רציו: ■ בית המשפט המחוזי אישר הסדר פשרה במסגרת תובענות ייצוגיות שהוגשו נגד מפעילות התחבורה הציבורית בישראל בטענה לאי הצבת שילוט מידע לשירות הנוסעים בתחנות האוטובוס, כנדרש בפקודת התעבורה. במסגרת ההסדר התחייבו המפעילות לפעול להתקנת השילוט ע"י חלוקת התחנות לאזורים גאוגרפיים ביניהן. נקבע, כי מדובר בהסדר פשרה ראוי, הוגן וסביר וכי בזכות שיתוף הפעולה בין המפעילות לבין משרד התחבורה, המידע שיוצג כעת לפני החברים בקבוצה יהיה טוב יותר והשירות שיינתן לציבור הנוסעים ישתפר. כן אושרו סכומי הגמול ושכר הטרחה למבקשים ובאי כוחם. ■

עובדות וטענות:

המשיבות בכל ההליכים דן הן חברות תחבורה ציבורית הפועלות בישראל ובהן אגד, דן, מטרופולין, סופרבוס, קווים ועוד. המבקשים הגישו נגד החברות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות בטענה כי אלו אינן מציבות בתחנות האוטובוס המשמשות את הנוסעים מפה המפרטת את מהלכו של קו השירות ושלטים המציגים את הזמנים שבהם השירות ניתן, את תדירות הקו ואת דרכי ההתקשרות עם המפעילה ועם מרכז המידע הארצי. זאת, באופן המפר את סעיף 71(א1) לפקודת התעבורה המטיל עליהן חבות לעשות כן. עוד טענו המבקשים כי מחדלי החברות מהווים גם הטעיה לפי סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן. הסעד העיקרי שנתבע בבקשות לאישור הוא פיצוי על נזק ממוני בשיעור עשרים אחוז ממחיר נסיעה וכן נזק בלתי ממוני על בזבז זמנם של הנוסעים שהיה נחסך אילו הוצבו השלטים כנדרש. עוד עתרו המבקשים לצו עשה שיוורה לחברות לפעול על-פי התיקון לפקודת התעבורה. לימים הגיעו הצדדים להסדר פשרה, בו התחייבו החברות לפעול להתקנת השילוט הסטטי ע"י חלוקת התחנות לפי אזורים גאוגרפיים בין המפעילות השונות, שתהיינה אחראיות לשילוט התחנות באזורים הגאוגרפיים שקיבלו. לאחר מספר תיקונים והבהרות, הוגש ההסדר לאישור של בית המשפט.

דין משפטי:

כב' השופטת ש' אלמגור קבעה כי יש לאשר את ההסדר המוצע. נקבע, כי מדובר בהסדר פשרה ראוי, סביר והוגן בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, וכי סיום ההליך בפשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכריע את חילוקי הדעות שבין הצדדים. לדעת השופטת, ההסדר מקדם באופן ראוי את תכלית התיקון הרלבנטי לפקודת התעבורה.

נזיקין/פגיעה עצבית נדירה בניתוח להחלפת מפרק הירך- נקבע כי "הדסה" והרופאים המנתחים לא התרשלו/שלו

ת"א 19498-04-13 ב' נ' הסתדרות מדיצינית הדסה (חל"צ) ואח'

דיון משפטי:

כב' השופט ע' עאסי קבע כי מן הראיות והעדויות עולה תמונה די ברורה, המוסכמת על כל המומחים שהעידו במשפט, לרבות המומחה מטעם התובעת, ולפיה הפגיעה העצבית ממנה סבלה התובעת ברגל הלא מנותחת הינה פגיעה נדירה ביותר, הרבה מעבר לפגיעה בעצב ברגל המנותחת, שאף היא נחשבת נדירה. נקבע כי אין בסיס או הוכחה כלשהי לטענה שלפיה ריפוד נוסף יכול היה למנוע את הפגיעה. ההיפך נכון. נמסר על ידי המומחים כי השומן העודף כשלעצמו מייצר אפקט ריפודי נוסף מעבר לריפוד הקיים, כך שהוספת ריפוד אינה תורמת דבר להפחתת הלחץ. הניתוח בוצע על פי פרקטיקה שהייתה נוהגת ומוצלחת, גם אצל המומחה מטעם התובעת, בעת ביצוע הניתוח, והוא עבר בהצלחה רבה. נקבע כי בנסיבות אלה, לא רק שלא הוכח כל התרשלות מצד הרופאים במהלך הניתוח, אלא הוכח שלא הייתה התרשלות מצדם.

נקבע כי משלא הוכחה רשלנות בטיפול הרפואי, יש לעבור לבחון את העילה בדבר הפרת חובת הגילוי והעדר הסכמה מדעת. אין חולק כי התובעת חתמה על טופס כללי להסכמה לניתוח, שבו צוין כי הוסברו לה הסיכונים הסבירים הכרוכים בניתוח, לרבות תופעות הלוואי, הכאב ואי-הנוחות. הרופא החתום על טופס ההסכמה מדעת, אשר אף הוא השתתף בניתוח, ציין בתצהירו ובעדותו כי הוא הסביר לתובעת מה שגרשם בטופס; הרישום כולל גם סיכון לפגיעה בכלי דם ופגיעה עצבית. נקבע כי עצם רישום הסיכונים בכתב ידו של הרופא, להבדיל מרישום סטנדרטי מראש בטופס, מחזקים את דבריו של הרופא שהוא הסביר לתובעת את מה שגרשם בטופס. נקבע כי בנסיבות אלה התובעת לא הוכחה שלא ניתן לה הסבר מספיק לגבי המידע הנחוץ לה כדי לקבל החלטה מושכלת לביצוע הניתוח.

מעבר לנדרש, נקבע כי בכל מקרה לא הוכח קשר סיבתי בין החסר בגילוי הנטען על ידי התובעת לבין ביצוע הניתוח והפגיעה העצבית. כאמור, התובעת החליטה לעבור את הניתוח לאחר שלא הייתה יכולה עוד לסבול את הכאבים במפרק; היא עשתה זאת לאחר שערכה התייעצויות עם מספר רופאים מומחים; הניתוח בוצע על פי פרקטיקה רפואית שהייתה נוהגת בארץ ובחו"ל, באחוזי הצלחה גבוהים ביותר; הניתוח עבר בהצלחה רבה; הסיכון שלא נמסר לתובעת בדבר פגיעה עצבית ברגל השנייה הינו, לדעת כל המומחים, רחוק ונדיר ביותר, ולא היה מוכר כלל בעת ביצוע הניתוח. נקבע כי בנסיבות אלה, סביר להניח שהתובעת, וכל מטופל סביר במצבה של התובעת, היה מחליט לעבור את הניתוח גם אם היה נחשף לסיכון קלוש זה. משנקבע שלא הייתה הפרה של חובת הגילוי, הרי שאין גם בסיס לעילה בגין פגיעה באוטונומיה. ■

התביעה נדחתה.

ניתן ביום 13 ליוני 2016 ע"י כב' הש' עבאס עאסי (בית משפט השלום י-ם)

ב"כ התובעת: עוה"ד אורנה סהר זיו ואח'
ב"כ הנתבעים 1-3: עוה"ד יעקב עוזיאל ואח'

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

רציו: ■ בית משפט השלום דחה תביעת רשלנות רפואית שהגישה תובעת נגד ביה"ח "הדסה" ושני רופאים מנתחים עקב פגיעה עצבית שנגרמה לה ברגל ימין כתוצאה מניתוח להחלפת מפרק ירך שמאל. נקבע כי הסיכון שלא נמסר לתובעת בדבר פגיעה עצבית ברגל השנייה הינו, לדעת כל המומחים, רחוק ונדיר ביותר, ולא היה מוכר כלל בעת ביצוע הניתוח. בנסיבות אלה, סביר להניח שהתובעת, וכל מטופל סביר במצבה, היה מחליט לעבור את הניתוח גם אם היה נחשף לסיכון קלוש זה. ■

עובדות וטענות:

התובעת סבלה מנקיעה מולדת של שני מפרקי הירכיים. עקב החמרה בכאביה, היא החליטה בשנת 2006 לעבור ניתוח להחלפה של מפרק ירך שמאל. התובעת בחרה לבצע את הניתוח בבית חולים הדסה- הנתבע 1, במסגרת פרטית אצל הנתבע 2 שהינו רופא מומחה. מספר ימים לאחר שהתובעת עברה את הניתוח היא החלה לסבול מכאבים ברגל ימין. בעקבות כך היא חזרה לבדיקה אצל הרופא המנתח במרפאתו הפרטית ואובחנה כסובלת מפגיעה עצבית. משהכאבים לא חלפו, נותחה התובעת פעם שניה בשנת 2009, להשתלת אלקטרודה בחוט השדרה, בכדי לנסות לטפל בתסמונת הכאב המתמשך, אך לטענתה גם פעולה זו לא פתרה את הבעיה. עסקין בתביעה לפיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת עקב רשלנות רפואית כטענתה במהלך הניתוח להחלפת המפרק בירך ברגל שמאל, הניתוח הראשון, שלאחריו היא סבלה מפגיעה עצבית ברגל הימנית, הלא מנותחת. התביעה הוגשה נגד בית החולים ושני הרופאים המנתחים.

לטענת התובעת, הפגיעה העצבית הייתה ידועה בעת הניתוח והצוות הרפואי התרשל כאשר לא לקח בחשבון את נתוני המיוחדים ובעיקר את משקלה העודף, כ- 100 ק"ג, את הסיכונים הנובעים ממשיך הניתוח ותנוחת הגוף במהלך הניתוח. נטען כי הצוות לא הוסיף ריפוד נוסף כאמצעי הגנה בנקודות לחץ של הגוף וזאת בשם לב למשקלה העודף. כמו כן, התובעת טענה כי הצוות לא הסביר לה את סיכונים הניתוח, למרות שמדובר בניתוח אלקטיבי שחובת הגילוי בו מוגברת. נטען כי הצוות לא הסביר לה כי יכולה להיות פגיעה עצבית ברגל הלא-מנותחת ועל הסיכונים הנובעים מצורת ההשכבה ומשקל היתר שלה.

לטענת הרופאים, לפני הניתוח הוסברו לתובעת הסיכונים הכרוכים בניתוח, לרבות פגיעה עצבית, והיא חתמה על טופס הסכמה המפרט סיכונים וסיכונים אלה. נטען כי הפגיעה העצבית ממנה סבלה התובעת מהווה סיבוך נדיר ביותר, אשר לא היה ידוע בעת ביצוע הניתוח. הרופאים טענו כי בהעדר ידיעה על קיומו של הסיבוך, הם לא היו יכולים לנקוט בצעדים למניעתו, או לגלות אותו לתובעת לפני הניתוח. נטען כי התובעת זכתה לטיפול הטוב והמקצועי ביותר ולא הוכח שניסיונות המקרה מתיישבות עם קיומה של התרשלות כלשהי מצדם. עוד טענו הרופאים כי בכל מקרה לא הוכח קיומו של קשר סיבתי בין אי הגילוי הנטען, לבין החלטת התובעת לעבור את הניתוח, או בין ההתרשלות הנטענת בשל אי-הוספת ריפוד לבין הפגיעה והנזק שנגרמו לתובעת.

משפט מנהלי/בג"ץ דחה עתירות נגד הריסת בתיים של שני מחבלים שביצעו פיגוע דקירה בירושלים בו נרצחו שני ישראלים/עליון

בג"ץ דחה שתי עתירות שכוונו נגד צווים שהוצאו להריסת בתיים של שני מפגעים מקלנדיה שביצעו פיגוע דקירה קטלני בשער יפו בירושלים בחודש פברואר 2016, בו נרצחו שני ישראלים. נקבע, כי בידי המפקד הצבאי היו ראיות מנהליות מבוססות לגבי מעורבותם של המפגעים ברצח וכי אין לקבל את טענותיהם העקרוניות של העותרים ביחס לאפליה בהפעלת סמכות ההריסה וכי האמצעי של הריסת בתים לצורך השגת הרתעה לא הוכיח את עצמו. העותרים הם אבותיהם של שני מפגעים שביצעו פיגוע דקירה בשער יפו בירושלים בחודש פברואר 2016. בפיגוע נרצח בדקירות סכין ראובן בירמכר ז"ל ובמהלך ניסיון כוחות הביטחון להשתלט על המפגעים נהרג גם עופר בן ארי ז"ל ונפצעו שני בני אדם נוספים. לאחר הפיגוע, הוציא מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון צווי החרמה והריסה בנוגע לשני המבנים בהם התגוררו המפגעים במחנה הפליטים קלנדיה, וזאת מכוח תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום). לאחר שהשגותיהם של העותרים על ההחלטה נדחו, הגישו את העתירות דן. העותרים העלו טענות הן במישור העקרוני הנוגע לשימוש בסמכות והן במישור הפרטני. **נקבע:** כביש השופט א' שהם קבע כי אין מקום במסגרת העתירות להידרש הבהיר השופט שהם כי אין מקום במסגרת העתירות דן להידרש לשאלה העקרונית העוסקת בעצם הפעלת הסמכות להוצאת צווי החרמה והריסה, בהתאם לתקנה 119 לתקנות ההגנה. הוזכר, כי נושא זה נדון והוכרע בעבר וגם עתירה לדיון נוסף בעניין זה נדחתה. עוד התייחס השופט שהם לטענה כי שומה על השופטים לפסוק בהתאם לצו מצפונם בדונם בעתירות שעניינן הריסות בתים, ושלא לראות עצמם מחויבים להלכות שנקבעו לאור משמעותם הקשה של צווי ההריסה המופנים לעיתים קרובות כלפי אנשים בלתי מעורבים. לדעת שהם, ניתן להעלות על הדעת נושאים רגישים, חשובים וקשים לא פחות, שגם בהם רואים עצמם השופטים מחויבים להלכות שנקבעו, כל עוד לא שונו בדרך הראויה והמקובלת. מנגד, כאשר כל שופט מביע את דעתו ומכריע בניגוד להלכה הפסוקה, הופך בית המשפט ל"בית שופטים" שבו כל שופט פועל לעצמו ומובן כי מדובר במצב בלתי רצוי. בכל הנוגע למסגרת הנורמטיבית הנוגעת לסוגיה, ציין בית המשפט כי היקף סמכותו של המפקד הצבאי במסגרת תקנה 119 הוא רחב והשימוש בסמכות לפי תקנה זו עשוי להוביל מטבע הדברים לתוצאות קשות ביותר. אשר על כן, הובהר בפסיקת בג"ץ כי על המפקד הצבאי לעשות שימוש זהיר ומצומצם בסמכות זו ולקבל את החלטותיו בסבירות ובמידתיות. כך, נקבע בין היתר כי המפקד הצבאי רשאי לעשות שימוש בתקנה 119 רק כאשר יש באמצעי זה בכדי לשרת את התכלית ההרתעתית אשר

עומדת ביסוד הפעלת הסמכות וכי עליו לשקול שיקולים שונים ובהם חומרת המעשים המיוחסים למפגע, עוצמת הראיות הקיימות נגדו, מידת מעורבותם אם בכלל של יתר דיירי הבית בפעילות החבלנית של המפגע ועוד. לצד זאת נקבע כי אין מדובר בשיקולים ממצים, ועל המפקד הצבאי לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו. כמו כן, הלכה היא כי לצורך הפעלת הסמכות לפי תקנה 119 די בכך שהוכחו בפני המשיב ראיות מנהליות המניחות את דעתו כי אחד מתושבי הבית ביצע את אחד המעשים הנכללים בתקנה. טרם פנה ליישם את העקרונות על המקרה דן, ציין השופט שהם כי הנתונים מצביעים על מגמה מתמשכת של עלייה בפעילות הטרור בשנתיים האחרונות, הן בהיקפם של הפיגועים והן במידת חומרתם. במקרה דן, סבר שהם כי נראה שבידי המשיב ראיות מנהליות מבוססות לגבי מעורבותם של המפגעים ברצח וכי ההחלטה להוציא את צו ההריסה כלפי יחידת המגורים בה התגורר האחד המפגעים מבלי לפגוע במבנה כולו הייתה החלטה סבירה ומידתית. אשר לטענה כי בני משפחתו של המפגע השני לא היו מעורבים ולא ידעו על כוונתו לבצע את הפיגוע, ציין בית המשפט כי נקבע בעבר שהמשיב אינו נדרש להראות כי המתגוררים בבית ידעו אודות הפעילות החבלנית המתוכננת של המפגע או כי עודדו אותו לבצע את הפיגוע. במקרה זה, אכן עלה מהחומר כי קרובי משפחתו של המפגע לא היו מעורבים בביצוע הפיגוע ואף לא היה מודעים לתכנונו, אולם לאחר האירוע תמך אביו במעשיו של בנו והגדיל לעשות כאשר אמר כי הוא מוכן לאבד באופן זה את כל ילדיו. עוד עולה מדבריו של המפגע עצמו עובר לפיגוע, כי משפחתו הביעה תמיכה מסוימת במעשיו. לדעת השופט שהם, ההתבטאויות הללו מצביעות על האווירה ששררה בביתו ויש ליתן לכך משקל בקבלת ההחלטה בעניין הוצאת צו ההריסה, הגם שהיעדר התבטאויות מעין אלה אינו מונע את הוצאת הצו. אשר לטענה כי האמצעי של הריסת בתים לצורך השגת הרתעה לא הוכיח את עצמו, נקבע לא אחת כי האפקטיביות בהפעלת הסמכות לפי תקנה 119 צריכה להיבחן באופן מתמיד ושיגרתי על ידי גורמי הביטחון וכי לא הוצג על ידי העותרים כל טעם מבורר שיש בו כדי הטלת ספק בדבריו של המשיב לפיהם הדבר אכן נעשה. אשר לטענת האפליה בשימוש בסמכות בין מפגעים ערבים לבין מפגעים יהודים, ציין שהם כי זו נטענה בעלמא, מבלי שהוצגה תשתית עובדתית מספקת לקיומה של אכיפה בררנית שאינה נעוצה בשיקולים ענייניים.

העתירות נדחו.

בג"ץ 1624/16 מחמד צאלח חמאד ואח' נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ניתן ביום 14.6.16 ע"י כב' הש' א' שהם, כב' הש' ח' מלצר, כב' הש' ע' ברון (עליון)

בשם העותרים בבג"ץ 1624/16: עו"ד לאה צמל
בשם העותרים בבג"ץ 1627/16: עו"ד אנדרה רוזנטל
בשם המשיב: עו"ד אבינעם סגל-אלעד
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

משפט פלילי/נדחה ערעורו של אדם שהורשע במסכת התעללות פיזית ומינית באשתו וילדיו ונידון ל-18 שנות מאסר/עליון

בית המשפט העליון דחה את ערעורו של גבר שהורשע במסכת עבירות מין ואלימות חמורות באשתו וילדיו ונידון ל-18 שנות מאסר בפועל. נקבע, כי אין לקבל את טענות המערער לעניין מהימנות המתלוננת וכי למרות שהעונש שנגזר היה חמור במיוחד, הוא מוצדק נוכח חומרתם היתרה של מעשי המערער שנמשכו שנים ארוכות והתאפיינו ביחס אכזרי ומתעמר כלפי אשתו וילדיו תוך שימוש באלימות קשה. המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות מין ואלימות במשפחה. האישום הראשון בכתב האישום עניינו בשורה של מעשי אלימות ועבירות מין שביצע המערער ברעייתו כבר מליל חתונתם, עת הייתה זו בת 16 שנים בלבד. כמו כן, בהזדמנויות רבות במהלך תקופת נישואיהם, כולל במהלך הריונותיה של האישה, נהג בה המערער באלימות והכה אותה בפניה, בידה וברגליה בין היתר באמצעות כבל חשמלי. מלבד האמור, נהג המערער לנעול את המתלוננת בביתם כשהוא לוקח עמו את תעודת הזהות ומכשיר הטלפון הנייד שלה, לדרוש ממנה לקיים יחסי מין עם חבריו, להותיר אותה ואת ילדיהם המשותפים ללא אוכל או כסף ולמנוע מהם טיפול רפואי. עוד איים המערער על המתלוננת כי יהרוג אותה ואת ילדיה וכי אם תתלונן על מעשיו והוא ייכנס לכלא ישלח את חבריו להרוג אותה. במהלך שנת 2012, על רקע התנהגותו האלימה של המערער עזבה המתלוננת את הבית יחד עם הילדים ועברה להתגורר בבית הוריה, כשבמקביל הוצא נגד המערער צו הרחקה. זמן מה לאחר מכן, במסגרת ניסיונות לעשות שלום בית, חזרו המתלוננת וילדיה להתגורר עם המערער בביתם המשותף אך בשל התמשכות האלימות עברו המתלוננת וילדיה פעם נוספת להתגורר בבית הוריה והוצא נגד המערער צו הרחקה נוסף. עוד תואר בכתב האישום כי לאחר שהמתלוננת עזבה את הבית הגיע המערער מספר פעמים לבית הוריה, אז קרא לה, קילל אותה ויידה אבנים ובקבוקי תבערה לעבר הבית. על פי האישום השני, במועדים רבים נהג המערער להכות את ילדיו בפניהם ובכל חלקי גופם, בידיו ובאמצעות חגורה. בנוסף, ביצע המערער מעשה מגונה באחד הילדים. במסגרת גזר הדין הושת על המערער עונש של 18 שנות מאסר בפועל, שנתיים מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת בסכום של 100,000 ש"ח. מכאן הערעור.

נקבע: כב' השופט י' דנציגר קבע כי דין הערעור להידחות במלואו. בפתח הדברים הזכיר השופט דנציגר כי ערכאת הערעור תימנע ככלל מלהתערב בממצאי העובדה והמהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, בייחוד כשמדובר בעדויות הנוגעות לעבירות מין ובעיקר כאלה המתרחשות בתוך התא המשפחתי. זאת, שכן במקרים אלו מבוססת הכרעת הדין כמעט באופן מוחלט על התרשמות הערכאה הדיונית ממהימנות העדים שהעידו לפניה, ובפרט מעדותה של המתלוננת. מכאן, פנה בית המשפט לבחון את עיקר טענותיו של המערער נגד התרשמותו של בית המשפט המחוזי מעדותה של המתלוננת והחזיוקים שמצא לעדות זו. צוין, כי כבר נקבע לא אחת שבמקרים של עבירות מין אין לבחון את גרסת המתלוננת בפריזמה שבה נבחנות

עדויותיהם של מתלוננים בעבירות אחרות, כך שאין לצפות מנפגעי עבירות מין להיות "מכשיר לדיוק אוטומטי". במקרה דנן, סבר בית המשפט כי עדותה של המתלוננת איננה נקיה מאי-דיוקים וסתירות מסוימות, אולם כפי שהטעים בית המשפט המחוזי יש לזכור כי מדובר באירועים רבים המתפרשים על פני ארבע שנות נישואין ומטבע הדברים הזיכרון אינו חד וממוקד, כך שסביר שיהיו תיאורים שאינם זהים לאותו מקרה. לפיכך נקבע כי הסתירות ואי-הדיוקים בדברי המתלוננת אינם מהותיים ואין בהם כדי לכרסם במהימנותה. עוד שוכנע בית המשפט כי עדותה של המתלוננת מושתתת על גרעין של אמת והיא כוללת סיפור ברור, רציף ויציב שיש בו כדי לתאר את הטראומה הקשה שהייתה מנת חלקה במשך ארבע שנים. בנוסף, אף הקשיים שהעלה המערער ביחס לחזיוקים שמצא בית המשפט המחוזי לעדות המתלוננת, אין בהם כדי לפגום במהימנותה. בכל הנוגע לטענת כבישת העדות של המתלוננת, ציין בית המשפט כי כבר נפסק לא אחת כי אין בכבישת עדות מצד נפגעי תקיפה מינית כשלעצמה, כדי לפגוע במהימנותה של העדות כאשר ההסברים והסיבות לכבישת עדות עשויים להיות שונים ומגוונים ואין זה חריג כי כבישת עדות בעבירות מין תימשך שנית רבות. משכך, קבע בית המשפט כי די בדברים אלו כדי לדחות את טענתו של המערער בדבר עצם השיהוי בהגשת התלונה. אשר לשיהוי בתהליך חשיפת עבירות המין, הרי שבית המשפט המחוזי נדרש לכך שהמתלוננת לא העלתה כי הייתה קורבן לעבירות מין כה חמורות עד לאחר מעצרו של המערער, וקבע בעניין זה כי הוא מאמין למתלוננת כי התביישה לספר על הדברים לבני משפחתה וכי בשלב שבו כבר הייתה נכונה לעשות כן קם החשש הממשי מתגובתו של המערער. לדעת השופט דנציגר, לא נפל פגם בקביעה זו שיל בית המשפט המחוזי, שכן פחדה של המתלוננת מפני המערער, אשר איים כי יפגע בה ואף ירצח אותה אם תספר על מעשיו, חזר כחוט השני לאורך כל עדותה והוא מהווה את החסבר העיקרי לשיהוי בהגשת התלונה. לסיכום הערעור על הכרעת הדין קבע בית המשפט כי אין מקום להתערב בממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית המשפט המחוזי. לבסוף, נדחה גם הערעור על גזר הדין שהושת על המערער ואשר כלל כאמור 18 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים. הוזכר, כי בית המשפט העליון עמד במקומות רבים על חומרתן היתרה של עבירות מין המתבצעות בזולת בהעדר הסכמתו, כאשר חומרה זו מקבלת משנה תוקף עת מדובר בהתנהגות מינית אלימה המבוצעת נגד בת זוג. כן הודגש לא אחת כי יש ליתן משקל משמעותי בעת גזירת דינם של עברייני מין לנזק שגרמו לקורבן העבירה ולצלוקות שהותירו בנפשו. במקרה דנן, עונש המאסר שהוטל על המערער היה אמנם חמור במיוחד, אולם עונש זה מוצדק נוכח חומרתם היתרה של מעשיו, שנמשכו שנים ארוכות והתאפיינו ביחס אכזרי ומתעמר כלפי אשתו וילדיו תוך שימוש באלימות קשה. עוד אימץ בית המשפט את נימוקיו של בית המשפט המחוזי שנתן משקל מיוחד לנזק החמור שאותו הסב המערער למתלוננת ולכך שהמערער לא הודה במעשיו, לא נטל אחריות עליהם ולא פעל בדרך כלשהי לתיקונם כאשר מעדותה של המתלוננת עלה שאף לאחר שנעצר הוסיף המערער ואיים על חייה. מלבד האמור, הפחד והאימה שהטיל המערער על המתלוננת נמשכים גם כיום, עד כדי כך שבית המשפט המחוזי קבע כי טרם צאתו של המערער לחופשה תיבחן בקפידה מסוכנותו ותימסר הודעה על חופשתו למתלוננת

ע"פ 3636/15 פלוני נ' מדינת ישראל
ניתן ביום 19.6.16 ע"י כב' הש' י' דנציגר, כב' הש' ע' ברון, כב' המשנה
לנשיאה א' רובינשטיין (עליון)
ב"כ המערער: עו"ד דוד ברהום
ב"כ המשיבה: עו"ד עידית פרגיון
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

מבעוד מועד. נוכח האמור, בצדק קבע בית המשפט כי לא מצא
נסיבות לקולא בעניינו של המערער למעט העדר עבר פלילי, אשר
בנסיבות דגן משקלו מוגבל.
הערעור נדחה במלואו.

קנין רוחני/התקבל ערעור התאחדות התעשיינים - תוקפו של צו הארכת פטנט לתכשיר רפואי יפוג/עליון

בית המשפט העליון קיבל את ערעור התאחדות התעשיינים על
החלטה שלא לקצר את משך תוקפו של פטנט שניתן לחברות
בתכשיר רפואי להורדת רמת הכולסטרול בדם. נקבע, כי הוראות
המערער שנקבעו בחוק אינן בגדר פגיעה רטרואקטיבית, ואף אם
קיצור תקופת ההארכה פוגע בזכות חוקתית הוא צולח בבירור
את מבחן הביקורת החוקתית של פסקת ההגבלה. המשיבות הן
חברות בעלות רישיון ייחודי בפטנט ישראלי המתייחס לתכשיר
הרפואי "Ezetrol" המשמש להורדת רמות גבוהות של כולסטרול
בדם. המבקשת, התאחדות התעשיינים בישראל, הגישה לרשם
הפטנטים בקשה לביטול צו הארכה או שינוי תקופת תוקפו של
הפטנט בטענה כי יש להחיל את תיקון מספר 7 לחוק הפטנטים
שבו נקבעה שיטה חדשה לחישוב תקופת הארכת פטנט בתחום
הפרמצבטיקה גם על צו ההארכה שבידי המשיבות, על אף שהצו
האמור ניתן לפני מועד תחילתו של התיקון. בהחלטתו קבע רשם
הפטנטים כי יש לקבל את בקשת ההתאחדות ולקצר את תקופת
ההארכה. בעקבות האמור הגישו המשיבות ערעור לבית המשפט
המחוזי, בו טענו כי פיתוחה של תרופה שבסופו של הליך תזכה
לפטנט ולרישיון שיווק עולה לחברה המפתחת סכומי עתק, ועל
כן התקופה שבה תזכה החברה להגנה משפטית בפני תחרות היא
קריטית להחזרת השקעותיה ולהפקת רווחים סבירים המגיעים
לה בתמורה. עוד נטען כי אין לקבל פרשנות להוראות המערער
שבתיקון 7 לחוק אשר מקצרות משמעותית את תקופות
ההארכה שכבר הוענקו בצווי הארכה, שכן פרשנות שכזו תפגע
בזכויותיהן הקנייניות והיא אינה עומדת במבחני פסקת ההגבלה
שבסעיף 8 לחוק יסוד כבוד האדם. לחילופין טענו המשיבות כי
אם יוחלט שהוראות המערער של תיקון מס' 7 יחולו על צו
ההארכה שבידיהן וכך גם שיטת החישוב החדשה, הרי שיש
לבסס את החישוב האמור על פטנט הייחוס שבמדינת גרמניה
ולא של ארה"ב כפי שקבע הרשם, ולכן להאריך את תוקפו של
הצו במספר חודשים נוסף. בית המשפט המחוזי קבע כי יש לקבל
את עמדת ההתאחדות לפיה מטרת המחוקק הייתה לתקן את
העיוות שנגרם בהבנת הוראות החוק הקודמות ולא ליצור שיטת
חישוב חדשה המנוגדת לשיטה הקודמת. לפיכך נקבע כי יש
באמור כדי לחייב את המסקנה שיש לפרש את הוראות המערער
ככתבה וכלשונה, וכי המחוקק אכן התכוון להחיל את שיטת
החישוב כפי שמפורטת בתיקון מס' 7 אף על צווי הארכה שניתנו
עובר לתיקון. גם במישור החוקתי נקבע כי התיקון עומד במבחן
פסקת ההגבלה מאחר שהחלטתו הרטרופקטיבית היא מידתית,
הגם שישנה פגיעה מסוימת הנגרמת מהחלת הוראות המערער על
צווי הארכה קיימים. עם זאת נקבע כי יש לקבל את טענתן

החלופית של החברות כי יישומן הנכון של הוראות החוק
בהתאם לתיקון מחייב כי גרמניה היא אשר תיקבע כמדינת
הייחוס הרלוונטית ולא ארה"ב ולכן צו ההארכה יעמוד בתוקפו
עד לתקופה מאוחרת מהחלטת הרשם. מכאן בקשות רשות
הערעור ההדדיות שהגישו הצדדים. **נקבע:** כב' השופט נ' הנדל
קבע כי דין בקשת ההתאחדות להתקבל. ראשית בחן השופט
הנדל את הדרך שבה יש לחשב את פקיעת הצו, וביתר פירוט
כיצד יש לנהוג כאשר לאחר מתן צו הארכה בישראל ניתן
במדינה מוכרת כלשהי צו הארכה, שתוקפו קצר יותר מתוקף
הצו הישראלי. צוין, כי לשון החוק אינה קובעת בפירוש כי
תקופת תוקפו של צו הארכה שניתן במדינה מוכרת לאחר שניתן
הצו הישראלי אינה נלקחת בחשבון, ואף לא נקבע באופן מפורש
היפוכו של דבר. משכך, שתי האפשרויות מתיישבות עם הלשון
ונתן למצוא אינדיקציות לכל אחת מהן. לאחר בחינת הפרשנות
התכליתית, הגיע בית המשפט למסקנה כי יש לקבל את
הפרשנות שלפיה יש להתחשב בעת קביעת תוקף צו ההארכה, גם
בצווים שניתנו במדינות מוכרות לאחר מתן הצו בישראל. עוד
נדרש השופט הנדל לחוקתיות הוראות המערער של תיקון 7 לחוק,
אשר קובעות כי מנגנון החישוב שנקבע בתיקון יחול גם על צווי
הארכה שניתנו זה מכבר. נקבע, כי הוראות המערער אינן בגדר
פגיעה רטרואקטיבית, ואף אם קיצור תקופת ההארכה פוגע
בזכות חוקתית הוא צולח בבירור את מבחן הביקורת החוקתית
של פסקת ההגבלה. בנוסף סבר הנדל כי אין צורך לדון בהרחבה
בשאלה האם הוראות המערער פוגעות בזכות הקניין של
המשיבות באופן המצריך בחינה חוקתית שכן אפילו אם זה היה
המצב אין המדובר על פגיעה שלא כדין. הוזכר, כי המטרה היא
להעניק פיצוי הולם לבעלת הפטנט בצורת תקופת הגנה ארוכה
יותר מעשרים שנה, אך באופן שאינו פוגע יתר על המידה
באינטרסים ובערכים חשובים אחרים כגון פתיחת השוק
לתחרות. מנגד, תקופת ההגנה שלה זכו המשיבות בפועל ארוכה
יותר מזו שלה היו זכאיות בעת רישום הפטנט, הכוללת את
תקופת צו ההארכה.

**לסיכום – נקבע כי צו ההארכה שניתן בארצות הברית הוא הצו
להארכת פטנט הייחוס הרלוונטי בנסיבות העניין, ולכן תוקפו
של צו ההארכה שניתן למשיבות פג. המשיבות יישאו בהוצאות
התאחדות התעשיינים ושכר טרחת עו"ד בסך של 125,000 ש"ח.**

רע"א 8127/15 התאחדות התעשיינים בישראל נ' Merck Sharp
& Dohme Corp.f/k/a ואח'

ניתן ביום 15.6.16 ע"י כב' הש' נ' הנדל, כב' הש' י' דנציגר, כב' הש' א'
שהם (עליון)
ב"כ המבקשת: עו"ד טל בנד; עו"ד יאיר זיו
ב"כ המשיבות: עו"ד וטשטיין ליעד; עו"ד אורי פרוכטמן

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

משפט מנהלי/העליון ביטל הוראת שעה המונעת מאסירים זרים וביטחוניים להפגש עם מומחים פרטיים לצורך הכנת תכנית שיקום/עליון

בית המשפט העליון ביטל הוראת שעה של שירות בתי הסוהר המונעת מאסירים זרים וביטחוניים להפגש עם מומחים פרטיים לצורך הכנת תכניות שיקום אשר מוצגות לוועדת השחרורים כחלק מהתשתית הנדרשת להכרעתה בדבר שחרורם על תנאי ממאסר. נקבע, כי ההוראה פוגעת באופן בלתי מידתי בזכותם של האסירים להליך הוגן וכי המדינה לא השכילה להצביע על כך שהמשאבים שיוקצו לכך הם בלתי-סבירים כפי שטענה. הרשות לשיקום האסיר עורכת תכניות לשיקום אסירים לתקופה שלאחר שחרורם, אשר מוצגות לוועדת השחרורים כחלק מהתשתית הנדרשת להכרעתה בדבר שחרורם על תנאי ממאסר. אסיר שמסיבות שונות אינו זוכה לכך שתערך לו תכנית שיקום מטעם הרשות, יכול להציג לפני ועדת השחרורים תכנית שיקום שהוכנה עבורו על ידי מומחים פרטיים. דא עקא, שביוני 2015 פורסמה הוראת שעה של השב"ס השוללת באופן גורף את האפשרות העומדת לאסיר זר להיפגש עם מומחה פרטי לצורך עריכת תכנית שיקום ושוללת אפשרות זו גם בנוגע לאסיר בטחוני, למעט חריג מצומצם בגדרו נדרש האסיר הביטחוני להוכיח לגורמי שב"ס כי חל בו "שינוי בולט וממשי" בכל הנוגע לתפיסתו האידיאולוגית והארגונית. כמוסבר בהוראת השעה, שתוקפה נקבע לשנה, הטעם לכך הוא "העדר פוטנציאל להצלחת תוכנית שיקום" של אסירים ביטחוניים שביצעו עבירות על רקע אידיאולוגי וחוסר היכולת לפקח על תכניות שיקום של אסירים זרים. המשיב ברע"ב 4686/15 והמבקש ברע"ב 8879/15 הם שני אסירים ביטחוניים תושבי ישראל אשר הגישו עתירות מנהליות לבית המשפט המחוזי נגד החלטת השב"ס שלא לאפשר להם להפגש עם מומחים פרטיים לצורך הכנת תכנית שיקום בעניינם. לאחר שאת העתירות התקבלה והשנייה נדחתה, הוגשו בקשות רשות הערעור דנן, מטעם המדינה ומטעם האסיר שעתיירתו נדחתה. הסניגוריה הציבורית ביקשה להצטרף להליכים כדידת בית המשפט. לעמדתה, זכותו של אסיר להיפגש עם מומחה מטעמו לצורך קידום הליכים משפטיים היא זכות חוקתית, ששב"ס מוסמך להגבילה באופן מצומצם ביותר לצורך שמירה על הביטחון בכלא ועל סדרי המשמעת בו בלבד. **נקבע:** כב' השופט ע' פוגלמן קבע כי דין הבקשות להתקבל. ראשית, ציין בית המשפט כי נוכח החשיבות הציבורית של הסוגיה, השלכות הרחב שלה וקיומן של החלטות סותרות בבתי המשפט המחוזיים, יש לקבל את בקשות רשות הערעור ולדון בהן כערעורים. עוד ציין בית המשפט כי הוראת השעה האמורה, ככל מעשה מנהלי, כפופה לביקורת שיפוטית בנתון לעילות הביקורת המוכרות במשפט המנהלי. בכל הנוגע לסמכות השב"ס לאסור על כניסת מומחים פרטיים לבית הסוהר, ציין בית המשפט כי הוראות שונות בפקודת בתי הסוהר מסמיכות את השב"ס לאסור, להגביל ולהתנות כניסתם של מומחים פרטיים לבתי סוהר, בין אם לצורך הכנת תכניות שיקום ובין אם לצרכים אחרים. יחד עם זאת, הלכה היא כי על רשות מנהלית מוטלת החובה להפעיל את סמכותה בסבירות ובמידתיות. עוד ציין בית המשפט כי לאסיר העומד לפני ועדת השחרורים עומדת הזכות

לניהול הליך הוגן, החלה כל אימת שרשות שלטונית עושה שימוש בכוחה הכופה באופן שעלול לפגוע באדם. בהקשר זה הטעים השופט פוגלמן כי לזכות להליך הוגן שני היבטים עיקריים הקשורים בקשר הדוק לכבוד האדם - עצמאות האישית והמוסדית של הגורם המכריע בעניינו של הפרט, וקיומן של "ערובות דיוניות" שביסודן ההכרה בכך שאין די בקיומן של זכויות אדם מהותיות כדי להבטיח שאלו תמומשנה, אלא נדרש מנגנון פרקטי להגנה עליהן ולמימושן. אחת מערובות אלו היא הגישה למומחים מתוך ההכרה בחשיבותם בגדרי ההליך המשפטי ובצורך של הצדדים להליך להיעזר בהם לשם ביסוס טענות. מן הכלל אל הפרט, קבע בית המשפט כי הוראת השעה שבמוקד ההליכים דנן, ובפרט הסעיפים העוסקים באסירים זרים ובאסירים ביטחוניים - פוגעת בזכותם של האסירים להליך הוגן בהליכים לפני ועדת השחרורים מכוח פגיעה בגישתו של האסיר למומחים. בכל הנוגע למידתיות הפגיעה, נקבע כי זו צולחת את שני מבחני המידתיות הראשונים (קשר רציונאלי ואמצעי שפגיעתו פחותה), על אף שקושי מסוים מתעורר בכל הנוגע לאופיה הגורף של ההוראה המונעת מאסירים זרים פגישה עם מומחים. עם זאת, לא קבע בית המשפט מסמרות בעניין נוכח העובדה שההוראה ממילא אינה צולחת את מבחן המידתיות השלישי (מידתיות במובן הצר). בעניין זה נקבע כי תוספת התועלת הגלומה בסעיף הוראת השעה אינה שקולה לפגיעה בזכותם של אסירים זרים וביטחוניים להליך הוגן. הובהר, כי זכות זו מגלמת לא רק את אינטרס הפרט אלא גם את אינטרס הציבור בעשיית צדק, בחשיפת האמת ובהגעה לתוצאה נכונה. אשר לטענת המדינה לפיה אין תוחלת לתכניות שיקום פרטיות בעניין אסירים זרים או ביטחוניים, הבהיר בית המשפט כי לא לשב"ס להכריע בכך כי אם לוועדת השחרורים. על כן, גם אם הסיכוי לשחרור מוקדם בקטגוריה האמורה אינו גבוה, אין מדובר בחסם מוחלט והדבר נתון לשיקול דעתה של הוועדה, אשר במקרה מתאים יכולה להורות על שחרור מוקדם כמבוקש. השופט סולברג הצטרף לדעתו של השופט פוגלמן והוסיף כי עמדתה של המדינה, לפיה קבלת הבקשה תוביל להקצאת משאבים בלתי-סבירים עבור בניית תכניות שיקום שהן חסרות תוחלת, שובה את הלב אולם אין לקבלה. לשיטתו, המדינה לא השכילה להצביע על כך שהמשאבים שיוקצו לכך הם אכן בלתי-סבירים וממילא חשיבותן של זכויות דיוניות אינה נמדדת בסיכויי הצלחתן להועיל למתדיין ונאשם המנהל הליך פלילי, גם אם אשמתו ברורה ומוכחת וטענותיו הן טענות סרק, זכאי לנהל הליך הוגן ככל נאשם אחר. משכך, פגיעה בזכויותיו הדיוניות של נאשם, כמו גם של אסיר, אפשרית רק באופן מידתי. עוד הדגיש סולברג כי אין משמעות הדברים הנאמרים בפסק הדין כדי להוביל למסקנה שעל שירות בתי הסוהר להתיר לכל אסיר להיפגש עם כל מומחה בכל עת שיחפוץ, אלא שנתונה לו הסמכות ומסורים הכלים לבחון כל מקרה פרטי לגופו ולשקול לגביו כל שיקול הנוגע לביטחון ולשמירה על הסדר הציבורי בבית הסוהר, וכן גם כל שיקול רלבנטי אחר.

סיכומם של דברים – נקבע כי יש להכריז על בטלותם של הסעיפים הרלבנטיים בהוראת השעה.

רע"ב 4644/15 ג'ורג' ראעי ואח' נ' שירות בתי הסוהר ואח'
ניתן ביום 15.6.16 ע"י כב' הש' ע' פוגלמן, כב' הש' נ' סולברג, כב' הש'
ע' ברון (עליון)

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

חוזים/המחוזי: מוצאי גופתו של החייל מג'י חלבי לא יקבלו את הפרס הכספי בסך 10 מיליון דולרים/מחוזי

בית המשפט המחוזי דחה את תביעתם של אב ושני בניו שמצאו את גופתו של החייל המנוח מג'י חלבי ב-2012 ופסק כי המדינה לא תשלם להם את הפרס המוצע בסך 10 מיליון דולרים. נקבע, כי מציאת הגופה הייתה באקראי ולא כחלק מחיפושים ולכן אינה מהווה "קיבול" להצעת הפרס. עם זאת המליץ בית המשפט למדינה לתגמל את התובעים לפנים משורת הדין שכן בסופו של יום התנהגותם הביאה לתוצאה מועילה לחברה ולחיסכון במשאבים שהיו בוודאי מושקעים באיתורו של החייל. בשנת 2001 הוקמה עמותת "לחופש נולד" מתוך מטרה להביא לגילוי גורלו של הנווט השבוי רון ארד. כבר בעת הקמתה הובהר כי העמותה מתכננת לפעול להשגת מידע לגבי שבויים ונעדרים אחרים. בשנת 2005 נעלם החייל מג'י חלבי בעת שהיה בחופשה משירותו הצבאי, וכשנתיים אח"כ החלה העמותה לפרסם בכלי התקשורת ובשלטי חוצות כי ישולם פרס כספי בסך 10 מיליון דולרים תמורת מידע אמין שיוביל למציאתו. התובעים הם אחים ואביהם, אשר איתרו את גופתו של חלבי בספטמבר 2012 בעת שעסקו בכריתת עצים ביערות הכרמל והבחינו בעצמות תלויות על חבל. נוכח האמור, דרשו התובעים לקבל את הפרס ממשרד הביטחון, ומשסורבו הגישו תביעה כספית בסדר דין מקוצר לתשלום סכום הפרס. בין לבין נדחתה בקשתם של התובעים לפטור מאגרה ומשזו נדחתה התביעה נמחקה. בהמשך הגישו התובעים שוב תביעה כספית בטענה כי בינם לבין המדינה נכרת חוזה מחייב שהופר על ידה בכך שסירבה לשלם לתובעים את הפרס. **נקבע:** כב' השופט א' אליקים קבע כי דין התביעה להידחות. תחילה, בחן בית המשפט את הפרסומים השונים מטעם העמותה וקבע כי במונחי חוק החוזים מדובר בפנייה לציבור המהווה הצעה להתקשר בחוזה עם מי שימסור מידע אמין שיביא לגילוי מקום המצאו של החייל המנוח. ההצעה כוללת התחייבות כי ממשלת ישראל תשלם למי שיבצע קיבול להצעה פרס בסכום של 10 מיליון דולר. בכל הנוגע לתובעים, קבע בית המשפט כי בין אם הם חיפשו את המנוח ובין אם לאו, מציאת הגופה הייתה באקראי ולא כחלק מחיפושים, אלא במהלך עבודתם בכריתת עצים. משכך, בעת המציאה לא ניתן היה לדעת כלל כי מדובר בעצמות אדם ובוודאי שלא ניתן היה לדעת כי מדובר במנוח. לפיכך, מתעוררת השאלה האם הדבר מהווה מעשה "קיבול" להצעה שלעיל. לדעת השופט, מציאה אקראית כמו במקרה דנן אינה מהווה קיבול שכן חייב להיות קשר סיבתי בין הקיבול ובין ההצעה, שרק בהתקיימו נוצר מפגש רצונות. כמו כן, מפגש רצונות לא יכול להתקיים מביצוע פעולה שיכולה הייתה להיחשב בתנאים מתאימים כקיבול, אולם המבצע לא יודע כלל כי מצא את המציאה המבוקשת וכי הוא

נמצא באותה עת במערכת יחסים משפטית שיכולה להיפך לחוזה. לפיכך, התנהגות התובעים בעת מציאת העצמות לא הייתה ביטוי לרצון להתקשר בחוזה על פי ההצעה ולכן אינה יכולה להיחשב כקיבול. כן הבהיר בית המשפט כי לא תתכן גמירות דעת ללא "דעת", שכן התובעים לא ידעו שהם מבצעים פעולת קיבול. בהקשר זה הזכיר בית המשפט כי מוסד ה"התחייבות החד צדדית" אינו מוכר בשיטת המשפט שלנו, אין פסקי דין בנושא ויש לקבל בנושא זה את עמדת המלומדים פרידמן וכהן כי מקום בו פלוני לא פעל בתגובה להצעה לא ניתן לומר שבנסיבות העניין נקשר חוזה בין הצדדים. נוכח האמור, נקבע כי ביצוע מעשה החופף באקראי את המעשה הנדרש בהצעה אינו מהווה קיבול. עוד סבר בית המשפט כי אין מקום בנסיבות המקרה לפנות להלכות בנושא "הבטחה שלטונית" שכן מדובר כאמור בהצעה להתקשר בחוזה שהיא מתקיימת גם ללא התנאים שנקבעו בפסיקה לעניין הבטחה שלטונית. עוד התייחס בית המשפט לשאלת היחס המשפטי של העמותה מול מדינת ישראל וקבע כי העמותה פעלה בידיעה מלאה של המדינה וכי ניתן להגדיר את מערכת היחסים בין השניים לעניין הצעת הפרס כיחסי שליחות. צוין, כי המדינה עשתה שימוש בעמותה כדי לפרסם את הצעת הפרס ולנסות בדרך זו להגיע למידע באשר לגורלם של הנעדרים, ולכן פעולות העמותה מחייבות גם את המדינה כל עוד לא הוחלט על הפסקת יחסי השליחות. עם זאת, בפועל יחסי השליחות לא יצרו חבות מאחר שחוזה לא נכרת בין הצדדים. בכל הנוגע להפסקת פעילות העמותה צוין בית המשפט כי אין מחלוקת שהעמותה או המדינה לא עשו דבר להודיע על ביטול הפרס וגם לא הציבו שלט אחר באותו מקום ובאותו גודל ובו הודעה פוזיטיבית לפיה בוטלה הצעת הפרס, ומשלא נעשה כך זכאי מי שמקיים את תנאי ההצעה לפרס. לסיכום קבע בית המשפט כי ניתוח משפטי של העובדות מביא לדחיית התביעה, אך נותר טעם מר הנובע מכך שהתובעים הביאו בסופו של יום לגילוי גופתו של המנוח ולפתרון תעלומת היעלמותו בחלוף למעלה מ-7 שנים, פתרון שהביא לחסכון במשאבים רבים אותם הייתה ממשיכה להשקיע המדינה בניסיון למציאתו. לפיכך, צוין השופט כי לו הייתה לו סמכות בחוק היה מזכה את התובעים בגמול שכן במעשיהם הם הביאו לתוצאה אותה רצתה המדינה ואשר הביאה לחסכון במשאבים לעתיד. נוכח האמור, המליץ בית המשפט למדינה לזכות את התובעים לפנים משורת הדין בגמול הולם.

התביעה נדחתה ללא צו להוצאות.

ת"א 14-10458-04 איברהים קוזלי ואח' נ' מדינת ישראל

ניתן ביום 8.6.16 ע"י כב' הש' א' אליקים (מחוזי חיפה)
ב"כ התובעים: בן ארי, פיש, סבן ושות', עורכי דין
ב"כ הנתבעת: עו"ד מפרקליטות מחוז חיפה אזרחי

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

נזיקין/שחקן נבחרת ישראל לטניס- שולחן נכים יפצה ב-25,000 ש"ח מדריך שאותו גידף במהלך משחק/שלום

בית משפט השלום קיבל תביעת לשון הרע שהגיש מדריך טניס-שולחן נגד שחקן נבחרת ישראל לטניס נכים שגידף אותו במהלך משחק. נקבע, כי אין מדובר באמירה חד פעמית או קללה שנפלטת ברגע של זעם אלא באירוע מתמשך בו התייחס הנתבע שוב ושוב אל התובע באופן משפיל עד שבסופו של דבר נדרשה הפסקתם של המשחקים שהתקיימו במקום. עם זאת, מאחר שמרביתם של העדים לא שמעו את כל האמירות שנאמרו בגנות התובע ורובם ככולם היו מודעים להיותו של הנתבע "חם מזג", פסק בית המשפט פיצוי בסך 25,000 ₪ בלבד. התובע עובד כמדריך טניס שולחן בבית הלוחם בתל אביב, ואילו הנתבע הוא מאמן ושחקן טניס מצטיין המשחק בנבחרת ישראל לטניס נכים. בשנת 2013 התקיימה בבית הלוחם בחיפה תחרות ליגת הנכים בה שיחק הנתבע נגד שחקן אותו תדרך התובע. התובע, שישב מאחורי הנתבע, שוחח עם חבר נוסף בקבוצה שהוא כבד שמיעה תוך שימוש בתנועות ידיים. לטענתו, לפתע הסתובב אליו הנתבע וקרא לעברו "חתיכת מטומטם, אפס אידיוט" תוך שהוא מדמה תנועת חבטה בעזרת המחבט שהיה בידו. משפנה אליו התובע, השיב לו הנתבע "חתיכת מטומטם, למה אתה עושה תנועות מאחורי הגב שלי לשחקן?" וכל ניסיונותיו לפייסו עלו בתוהו. בהמשך, פנה הנתבע לאחראי המקצועי על התובע וצעק לעברו "המאמן המטומטם שלך מסמן עם הידיים לשחקן היריב שלי מאחורי הגב שלי!". לטענת התובע, בשל הצעקות נאלץ להפסיק את הדרכתו של השחקן באמצע המשחק ולעזוב את המקום, אולם הדבר לא הועיל והנתבע המשיך בצעקות ובקללות לעברו עד שנאלצו להפסיק את כל המשחקים שהתקיימו במקום. עוד טען התובע כי מקום המשחק המה אנשים- שחקנים ומאמנים- וכל הנוכחים במקום שמעו את הצעקות שהופנו לעברו תוך התייחסות ליכולותיו המקצועיות, באופן שביזה אותו. כן הוסיף התובע כי גם במשחק נוסף ניגש אליו הנתבע, קרא לעברו קריאות גנאי ובהמשך אף ירק לכיוונו. לפיכך, הגיש התובע את התביעה דגן לפיצוי על לשון הרע. **נקבע:** כב' השופטת ר' ניב קבעה כי דין התביעה להתקבל. ראשית, ציין בית המשפט כי

למרות שבכתב התביעה תיאר התובע שני אירועים שונים בהם הוציא הנתבע את דיבתו, הרי שבסיכומיו התייחס התובע למשחק הראשון בלבד ועל כן יש לקבוע כי חלק מעילת התביעה נזנחה ויש להתייחס לאירוע הראשון בלבד. בהתייחס לשאלה האם דברי הנתבע היו לשון הרע כלפי התובע, דחה בית המשפט את הטענה כי דובר בקללות וגידופים שנאמרו בעידנא דרתחא ולכן אין להחשיבם כהוצאת לשון הרע. נקבע, כי מקום בו עילת התביעה היא בקללות שקילל הנתבע את התובע אין הנתבע "נהנה" מהגנה אוטומטית וכי הדברים שנאמרו מפי הנתבע, היקפם והתמשכותם, מכריעים לטובת התובע. בהקשר זה התייחס בית המשפט לתביעה קודמת שהתנהלה בין הצדדים בה נקבע כי מהעדויות עולה תמונה שלא מחמיאה לאיש מהמעורבים וכי התנהגותו הפרובוקטיבית, הפוגענית והאגרסיבית של התובע הועלתה באופן מפורט ע"י כל עדי ההגנה. גם בהליך דגן, עלה מהעדויות הרבות כי התנהגותו של הנתבע חרגה מההתנהגות המקובלת במשחקי טניס שולחן, אשר מטבע הדברים ועל אף היותם משחקי ספורט ואינם דומים למתרחש במגרשי הכדורגל. נקבע, כי אין מדובר באמירה חד פעמית, קללה שנפלטת ברגע של זעם, אלא אירוע מתמשך בו התייחס הנתבע שוב ושוב אל התובע באופן משפיל עד שבסופו של דבר נדרשה הפסקתם של המשחקים שהתקיימו במקום. לדעת בית המשפט, האמירות, שהייתה בהן התייחסות מפורשות ליכולותיו המקצועיות של התובע כמאמן, והכל בנוכחות שחקנים, מאמנים נוספים ואנשי מקצוע בתחום - ביזו את התובע, פגעו בעיסוקו ויש לראותן כלשון הרע. בכל הנוגע לסכום הפיצוי, קבע בית המשפט כי מחד נפסק שהנתבע צעק לעבר התובע דברי גנאי במשך זמן לא קצר ובנוכחות מספר רב של אנשים, אולם מנגד עלה מהעדויות כי מרביתם של העדים לא שמעו את כל האמירות שנאמרו בגנות התובע ורובם ככולם היו מודעים להיותו של הנתבע "חם מזג" ולא ייחסו משקל רב לאמירות אלה. בשים לב לאמור, העמיד בית המשפט את סכום הפיצוי על 25,000 ₪.

התביעה התקבלה חלקית.

ת"א 14-01-26685 ליאור קרמונה נ' דני בוברוב
ניתן ביום 14.6.16 ע"י כב' הש' ר' ניב (שלום ת"א)
ב"כ התובע: עו"ד דורון לוי
ב"כ הנתבע: עו"ד רון לוינטל
פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

משפט פלילי/הורשע בנסיון רצח לאחר ששיסוף את גרונו של מעסיקו כנקמה על פיטוריו – לא סבל ממצב פסיכוטי/מחוזי

בית המשפט המחוזי הרשיע עובד לשעבר במפעל אשר ניסה לרצוח את מעסיקו כנקמה על פיטוריו, ע"י כך שחדר למפעל במסווה של עובד ושיסוף את גרונו של מנהל העבודה שלו. נקבע, כי הן מחוות הדעת הרפואיות והן מהתנהלותו של הנאשם ובפרט התכנון המדוקדק של האירוע, עולה המסקנה כי הנאשם לא היה במצב פסיכוטי בעת המעשה, וכי גם בהנחה שאכן היה במצב כאמור הרי שלא קיים קשר סיבתי בין מצבו הנפשי למעשים אותם ביצע. נגד הנאשם הוגש כתב אישום שייחס לו עבירות של ניסיון לרצח, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, החזקת סכין שלא כדין, כניסה והתפרצות בנסיבות מחמירות ושיבוש מהלכי משפט. על פי עובדות כתב האישום, עבד הנאשם במפעל ולימים פוטר מעבודתו. סמוך לאחר מכן, ובשל הכעס שחש בעקבות פיטוריו, גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה לרצוח את מנהל העבודה שלו. לשם כך רכש הנאשם סכין יפנית, הגיע אל המפעל כשהוא מחזיק בה בבגדיו, טיפס מעל הגדרות וניסה להפעיל את חיישן הנוכחות באמצעות טביעת אצבעו. משראה שהחיישן לא מזהה אותו וכי הוא אינו רשום כעובד במפעל, נטל הנאשם דלי מים ושפך אותו על החיישן על מנת לוודא שלא יישארו סימני טביעת אצבעו על גבי החיישן. לאחר מכן לבש הנאשם חלוק המשמש את עובדי המפעל על מנת להיטמע בין יתר העובדים עד שבשלב מסוים הבחין בו מנהל העבודה והורה לו להמתין לו בחצר. לאחר שהבהיר לנאשם שוב כי הוא אינו רצוי עוד במפעל, התרחק הנאשם מהמתלונן וניגש אל השירותים, שם הוציא את הסכין מבגדיו, ניגש במהירות לחצר, התקרב אל המתלונן שעמד עם גבו אליו וחתך בתנועת שיסוף את גרונו כך שזה נפל ארצה מדמם. לאחר מכן קפץ הנאשם מעל גדרות המפעל ורץ דרך השטח הפתוח לעבר תחנת האוטובוס הסמוכה עד שנתפס. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרם חתך עמוק לאורך צווארו של המתלונן, נפגעו חלק מעצבי הפנים שלו והוא סובל מחוסר תחושה בפניו שתישאר ככל הנראה לצמיתות. אין מחלוקת כי הנאשם אכן ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, וכי ברקע ובעברו מחלת סכיזופרניה רדיפתית או סכיזואפקטיבית. לפיכך, התעוררה השאלה האם יש להחיל בנסיבות העניין את סייג "אי שפיות הדעת" המעוגן בסעיף 34 חלוק העונשין. **נקבע:** כבי' השופט נ' זלוצ'ובר קבע כי יש להרשיע את הנאשם בעבירות שיוחסו לו. ראשית, ציין השופט זלוצ'ובר כי סייג שפיות הדעת יחול בהתקיים שלוש דרישות מצטברות: קיומה של מחלה נפשית או ליקוי בכושר השכלי; חוסר יכולת של ממש להבין את הפסול שבמעשה או להימנע ממנו וקשר סיבתי בין המחלה לבין חוסר היכולת. עוד ציין השופט כי ההלכה היא שכאשר בוחן בית המשפט את צפונות ליבו ונפשו של נאשם הטוען לקיומו של סייג אי שפיות הדעת, יעשה זאת על פי מכלול הראיות המובאות בפניו ובכלל זאת נסיבות ביצוע

העבירה, התנהגות הנאשם, חוות הדעת ויתר התייעוד הרפואי המונח בפניו. לאחר בחינת חוות דעת המומחים שבדקו אותו, קבע בית המשפט כי יש מקום לקבוע כי הנאשם לא היה פסיכוטי בעת ביצוע העבירה. למעלה מהנדרש ציין בית המשפט כי גם בהנחה שמתקיים ספק סביר באשר למצבו הנפשי של הנאשם במועד ביצוע העבירה, יש לזכור כי מחלת נפש כשלעצמה היא תנאי הכרחי אך לא מספיק כדי לבסס את סייג אי השפיות. לדעת בית המשפט, יש לקבל את העמדה לפיה הנאשם הבין את המעשה שעשה ואת הפסול בו והיה יכול להימנע מעשיית המעשה. יתרה מכך, גם אם מחמת הספק מניחים שהנאשם היה במצב פסיכוטי, מדובר במצב לא חריף כאשר המחשבות הקשורות לפסיכוזה נגעו לנושא מסוים שאין כל קשר בין לבין המעשה שהוא מואשם בו. עוד ציין בית המשפט כי הגם שתגובתו של הנאשם לפיטורים הייתה בלתי פרופורציונאלית ובלתי סבירה, אין לראות בכך בסיס לקיומה של מחלת נפש שבגינה פעל. נקבע, כי ביסוד מעשיו של הנאשם עמדו הגיון פנימי ותכלית ברורה לנקום במנהל המפעל בשל העובדה שפיטר אותו, וגם אם מדובר בתגובה פסולה ונפסדת הרי שאין היא נובעת ממחשבות שווא, כפי שקבע אחד המומחים. מלבד האמור, ציין בית המשפט כי התנהגותו של הנאשם מעידה כי הוא הבין את אשר הוא עושה ואת הפסול שבמעשהו, שכן אין מחלוקת בין המומחים כי אופן ביצוע העבירה על ידי הנאשם לווה בתכנון דקדקני באופן המצביע על כך שהוא הבין שהמעשה שבכוונתו לעשות הוא אסור ולפיכך עליו להסוות את פעולותיו. כמו כן, לאחר ביצוע העבירה ניסה הנאשם להימלט מהמקום, נתון שאף הוא הוכר בפסיקה כהתנהגות של מי שמבין את הפסול שבמעשיו, ובהמשך ביקש להיוועץ בעורך דין עובר לחקירותיו במשטרה על מנת למצות את זכויותיו כעצור. עוד ציין בית המשפט כי הגם שהנאשם לא הביע חרטה על מעשיו, מדבריו עולה כי הוא הבין שהמעשה שעשה הוא מנוגד לחוק. יתר שופטי ההרכב הצטרפו אף הם למסקנתו של השופט זלוצ'ובר. השופט יעל רז-לוי קבעה כי הנאשם לא הצליח לעורר ספק בדבר התקיימותו של סייג אי השפיות בעיקר נוכח העובדה שביום ביצוע המעשה הוא לא התנהג כמי שנמצא במצב פסיכוטי פעיל, ודאי לא חריף, בשים לב לתכנון שקדם למעשה ואופן התנהלותו. גם השופט שלמה פרידלנדר הצטרף למסקנה המרשיעה וציין כי נקמה היא מטבעה רגש סוער המניע בני אדם עוד משחר ההיסטוריה וכי התסמינים במקרה זה אכן מתאימים לחלוטין לאבחנה של נקמה ואינם מצביעים על אבחנה מבדלת של מחשבת-שווא פסיכוטית.

סיכומם של דברים – נקבע כי הנאשם לא היה פסיכוטי בעת ביצוע העבירה ולכן הורשע בכל העבירות שיוחסו לו.

תפ"ח 15-01-7117 מדינת ישראל נ' אילן אדנני
ניתן ביום 16.6.16 ע"י כב' הש' נ' זלוצ'ובר (מחוזי ב"ש)
ב"כ המאשימה: עו"ד קרן שטרית
ב"כ הנאשם עו"ד שלומי פצ'בסקי

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

הנטען וכפר בחלק הנותר. אין חולק על קיומו של קשר סיבתי (עובדתי ומשפטי) בין הדקירות לבין התוצאה (הקטלנית). המענה לכתב האישום הציב במוקד המחלוקת את השאלה מיהו זה אשר דקר למוות את המנוח. התביעה טענה כי הנאשם הוא הדוקר; הנאשם כפר בכך שהוא זה שדקר את המנוח. **נקבע:** כבי' השופט מ' יפרח, אליו הצטרף המותב, קבע כי יש להרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו. נקבע כי המסקנה בדבר אשמת הנאשם בעבירת הרצח בכוונה תחילה, מבוססת על דברי הנאשם, אמו ואביו בחקירותיהם על ידי המשטרה, בצירוף הדברים שאמר בזירת העבירה והממצאים שנמצאו בה ובתוספת שקרי הנאשם ואמו בבית המשפט, בניסיונם (הכושל) להעביר את האשמה משכם הנאשם לשכם אמו. כתב האישום שהוגש נגד הנאשם מייחס לו עבירה של רצח בכוונה תחילה, בניגוד לסעיף 300 (א)(2) לחוק העונשין ועבירה של שיבוש מהלכי משפט, בניגוד לסעיף 244 לחוק. הנאשם התגורר ביחד עם הוריו בדירה בבניין בבת-ים. המנוח היה מיווד עם הנאשם, אך יחסיהם עלו על שרטון מחמת חשדו של המנוח שהנאשם התלונן נגדו במשטרה. על כן, גמלה בליבו של הנאשם החלטה להמית את המנוח. נטען כי לשם מימוש תכנית הרצח שלח הנאשם שלושה מסרונים ממכשיר טלפון נייד שהיה ברשותו אל מכשיר הטלפון הנייד של המנוח. במסרונים אלה איים על המנוח בפגיעה שלא כדין בגופו. בתגובה לכך, שלח המנוח מסרון לנאשם ובו הודיע לו, בין היתר, כי בכוונתו להגיע לדירתו של הנאשם. במסגרת המשך מימוש תוכנית הרצח, שלח הנאשם מסרון לעצמו, באמצעות מכשיר טלפון נייד אחר שהיה ברשותו, ובו יצר מצג כוזב הנחזה להיראות כאילו המנוח איים להגיע לדירה ולשחוט את הנאשם ואת בני משפחתו. לאחר מכן, התקשר הנאשם לשירותי הכבאות וההצלה והודיע להם כי קיימת דליפת גז בדירה. כעבור מספר דקות, הגיעו אנשי מכבי האש לדירה, בדקו את המקור לדליפת הגז ועזבו את המקום. זמן קצר לאחר מכן פורק, במזיד, צינור הגז המחובר לתנור הגז שבדירה. עקב כך נגרמה דליפת גז בדירה. שירותי הכבאות וההצלה הוזעקו למקום פעם נוספת ובבואם סגרו את צינור הגז בדירה. הנאשם הורה לבני משפחתו להותיר את דלת הדירה פתוחה בשל דליפת הגז, מתוך כוונה לאפשר למנוח להיכנס לדירה באופן חופשי ולרצוח אותו. בהמשך הציג הנאשם לאמו את המסרון הכוזב. האחרונה התקשרה למשטרה ומסרה כי המנוח מאיים לפגוע בה ובבני משפחתה. בהמשך לכך ובמסגרת תכנית הרצח, התקשר הנאשם למנוח, ושוחח עימו ובעקבות השיחה הודיע לאמו כי המנוח בדרכו לדירה. הנאשם הצטייד בסכין מטבח. המנוח הגיע לדירה ושוחח עם הנאשם ולאחר חילופי דברים וצעקות, דרשה אמו של הנאשם מהמנוח לעזוב את הדירה. בתגובה, תקף המנוח את אמו של הנאשם. בסמוך לאחר מכן ולשם מימוש החלטתו של הנאשם להמית את המנוח, וכשהוא מצויד בסכין, גרר הנאשם את המנוח הרחק מאמו נעץ את הסכין בליבו ודקר אותו שתי דקירות. המנוח ברח לדירה סמוכה ושם התמוטט ומת. בסמוך לכך, החל הנאשם לנקות את כתמי הדם שהותיר אחריו המנוח וזאת במטרה לשבש הליכי משפט על ידי השמדת ראיות. במסגרת תשובת הנאשם לכתב האישום הוא הודה בחלק מן

הנאשם הורשע פה אחד בעבירה של רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, ועבירה של שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

תפ"ח 14-10-19135 מדינת ישראל נ' ליסיאק (עציר)
ניתן ביום 6 ליוני 2016 ע"י כב' הש' גלעד נויטל, מאיר יפרח, גיליה רביד
(בית המשפט המחוזי ת"א)
ב"כ המדינה: עו"ד ראאד ענוז
ב"כ הנאשם: עו"ד ישר יעקובי

פסה"ד המלא נמצא באתר www.dinimveod.co.il

בית המשפט המחוזי הרשיע נאשם ברצח חברו בכוונה תחילה לאחר שדקר אותו בלבו בסכין בדירתו, זאת על רקע סכסוך בין השניים נוכח חשדו של החבר כי הנאשם התלונן עליו במשטרה. נקבע כי המסקנה בדבר אשמת הנאשם מבוססת על דברי הנאשם, אמו ואביו בחקירותיהם על ידי המשטרה, בצירוף הדברים שאמר בזירת העבירה והממצאים שנמצאו בה ובתוספת שקרי הנאשם ואמו בבית המשפט, בניסיונם הכושל להעביר את האשמה משכם הנאשם לשכם אמו. כתב האישום שהוגש נגד הנאשם מייחס לו עבירה של רצח בכוונה תחילה, בניגוד לסעיף 300 (א)(2) לחוק העונשין ועבירה של שיבוש מהלכי משפט, בניגוד לסעיף 244 לחוק. הנאשם התגורר ביחד עם הוריו בדירה בבניין בבת-ים. המנוח היה מיווד עם הנאשם, אך יחסיהם עלו על שרטון מחמת חשדו של המנוח שהנאשם התלונן נגדו במשטרה. על כן, גמלה בליבו של הנאשם החלטה להמית את המנוח. נטען כי לשם מימוש תכנית הרצח שלח הנאשם שלושה מסרונים ממכשיר טלפון נייד שהיה ברשותו אל מכשיר הטלפון הנייד של המנוח. במסרונים אלה איים על המנוח בפגיעה שלא כדין בגופו. בתגובה לכך, שלח המנוח מסרון לנאשם ובו הודיע לו, בין היתר, כי בכוונתו להגיע לדירתו של הנאשם. במסגרת המשך מימוש תוכנית הרצח, שלח הנאשם מסרון לעצמו, באמצעות מכשיר טלפון נייד אחר שהיה ברשותו, ובו יצר מצג כוזב הנחזה להיראות כאילו המנוח איים להגיע לדירה ולשחוט את הנאשם ואת בני משפחתו. לאחר מכן, התקשר הנאשם לשירותי הכבאות וההצלה והודיע להם כי קיימת דליפת גז בדירה. כעבור מספר דקות, הגיעו אנשי מכבי האש לדירה, בדקו את המקור לדליפת הגז ועזבו את המקום. זמן קצר לאחר מכן פורק, במזיד, צינור הגז המחובר לתנור הגז שבדירה. עקב כך נגרמה דליפת גז בדירה. שירותי הכבאות וההצלה הוזעקו למקום פעם נוספת ובבואם סגרו את צינור הגז בדירה. הנאשם הורה לבני משפחתו להותיר את דלת הדירה פתוחה בשל דליפת הגז, מתוך כוונה לאפשר למנוח להיכנס לדירה באופן חופשי ולרצוח אותו. בהמשך הציג הנאשם לאמו את המסרון הכוזב. האחרונה התקשרה למשטרה ומסרה כי המנוח מאיים לפגוע בה ובבני משפחתה. בהמשך לכך ובמסגרת תכנית הרצח, התקשר הנאשם למנוח, ושוחח עימו ובעקבות השיחה הודיע לאמו כי המנוח בדרכו לדירה. הנאשם הצטייד בסכין מטבח. המנוח הגיע לדירה ושוחח עם הנאשם ולאחר חילופי דברים וצעקות, דרשה אמו של הנאשם מהמנוח לעזוב את הדירה. בתגובה, תקף המנוח את אמו של הנאשם. בסמוך לאחר מכן ולשם מימוש החלטתו של הנאשם להמית את המנוח, וכשהוא מצויד בסכין, גרר הנאשם את המנוח הרחק מאמו נעץ את הסכין בליבו ודקר אותו שתי דקירות. המנוח ברח לדירה סמוכה ושם התמוטט ומת. בסמוך לכך, החל הנאשם לנקות את כתמי הדם שהותיר אחריו המנוח וזאת במטרה לשבש הליכי משפט על ידי השמדת ראיות. במסגרת תשובת הנאשם לכתב האישום הוא הודה בחלק מן

דינים/813

בדיוק מה שחיפשת